

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo privrede

**IZVJEŠTAJ O RADU KANTONALNE UPRAVE ZA ŠUMARSTVO
ZA 2009.GODINU**

Sarajevo, januar, 2010. godine

I Uvod

Šume i šumska zemljišta, kao dobro od općeg interesa uživaju posebnu brigu i zaštitu Federacije i kantona i shodno članu 44. Zakona o šumama („Službene novine Federacije BiH“, br. 20/02, 29/03 i 37/04), predstavljaju državno vlasništvo Federacije (državne šume), a određenim dijelom i privatno vlasništvo u vlasništvu fizičkih lica (privatne šume).

Osnivanje i djelokrug rada Kantonalne uprave regulisan je odredbama člana 54., 58. i 59. Federalnog Zakona o šumama..

Šume i šumska zemljišta u državnom i u privatnom vlasništvu na području Kantona Sarajevo u devet općina zauzimaju površinu od 82.998,88 ha. Državnim šumama pripada 70.746,80 ha, a privatnim 12.252,08 ha. Ukupan broj katastarskih čestica (parcels) koje su upisane kao šume i šumska zemljišta u privatnom vlasništvu je 29.554, te proizilazi da prosječna površina jedne katastrske čestice iznosi 0,414 ha.

II Normativni dio

U 2009. godini nije bilo novih propisa iz oblasti šumarstva. Presudom od 21.04.2009.godine Ustavnog suda Federacije BiH broj: U-26/08 od 14.04.2009.godine van snage je stavljen Zakon o šumama i isti je prestao da važi 27.11.2009.godine., jer je povrijedeno pravo općina na lokalnu samoupravu. Do usvajanja novog zakona donesena je 30.12.2009.godine Uredba o šumama („Službene novine Federacije BiH“, broj: 83/09) sa rokom važenja 90 dana od dana objavljanja.

III Tematski dio

Potpisivanje ugovora o prenosu poslova gospodarenja državnim šumama i šumskim zemljištem

Aneks II Ugovora o prenosu poslova gospodarenja državnim šumama i šumskim zemljištem potpisani između Federalnog ministarstva poljoprivrede vodoprivrede i šumarstva i Ministarstva privrede Kantona Sarajevo, prestao je da važi sa 31.12.2008. godine. Ugovorom broj: 07-06-26-4473/09 od 11.03.2009.godine, Federalno ministarstvo poljoprivrede vodoprivrede i šumarstva prenijelo je poslove gospodarenja državnim šumama i šumskim zemljištem Ministarstvu privrede Kantona Sarajevo, na period od 5 godina i primjenjivaće se od 01.01.2009. godine.

Ugovorom broj: 07-06-26-10339/09 od 21.04.2009.godine iste poslove Ministarstvo privrede je prenijelo na K.J.P. „Sarajevo šume“ d.o.o. sa istim periodom važenja i početkom njegove primjene.

2. Doznaka i sječa stabala u privatnim šumama

Iskorištavanje šuma počiva na principima kontinuiteta trajnosti gazdovanja šumama, prilagođava se interesima uzgajanja šuma, kao što se i radovi uzgajanja vrše s ciljem obnove šumskog fonda i istovremeno imaju za cilj stvaranje uslova za racionalno iskorišćavanje drvne mase i postizanje očekivanih finansijskih efekata.

Prema Šumskogospodarskoj osnovi (ŠGO) ukupni sječivi etat je 29.626 m^3 , od toga na četinare 11.730 m^3 ana lišćare 17.896 m^3 .

Obavljujući poslove doznačke u privatnim parcelama, Kantonalna uprava za šumarstvo je u 2009.godini zaprimila 231 zahtjeva za sječu stabala u šumi u privatnom vlasništvu. Pozitivno je rješeno 207 zahtjeva, 15 zahtjeva su odbijena zbog ne-posjedovanja potrebne dokumentacije a 7 zahtjeva je u postupku.i 2 postupka su obustavljena.. Ukupno je doznačeno $3.319,80 \text{ m}^3$ drvne mase, od toga četinara $1.180,81 \text{ m}^3$ a lišćara $2.138,99 \text{ m}^3$.

Kantonalna uprava za šumarstvo u prvostepenom postupku donosi rješenje o sjeći u privatnoj šumi. Zakoni koji se koriste prilikom donošenja rješenja za sječu su Zakon o šumama FBiH i Zakon o upravnom postupku FBiH.

Zaštita privatnih šuma od bespravnih sječa i bespravnog prisvajanja drveta

Bespravne sječe u privatnim šumama prestavljaju jedan od značajnih problema. Obzirom na otvorenost šuma putnim komunikacijama iste su ugrožene od intezivnih pokušaja bespravnog prisvajanja drvne mase.

Neplanirana i intezivna sječa, otudivanje drvnih sortimenata, bespravna sječa, krađa ostalih proizvoda šumama se nanose posredne i neposredne štete. Da bi se to sve svelo na tolerantnu mjeru i obim neophodno je da čuvari šuma, inspekcijski organi, MUP- a, okolno stanovništvo, ostvare efikasnu saradnju kako bi se spriječile štete od bespravnog prisvajanja proizvoda šuma.

U izvještajnom periodu registrovano je 1586 panjeva u vidu načinjenih šumskih šteta u privatnom vlasništvu pričinjenih od strane poznatih i nepoznatih počinilaca i iste se odnose na bespravne sječe i prisvajanje drvne mase. Ukupna posjećena drvna masa ovim bespravnim radnjama je $768,74 \text{ m}^3$, četinara $209,77 \text{ m}^3$ i $558,97 \text{ m}^3$ lišćara..

Kantonalna uprava za šumarstvo je podnijela ukupno 55 prijava od čega:

- 43 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka.
- 12 zahtjeva za pokretanje krivičnog postupka protiv fizičkih lica koja su izvršila bespravnu sječu ili bespravni promet drveta..

Obim bespravnih sječa uzrokovan je postojanjem velikog broja nelegalnih reznih jedinica (pokretne brente i radne mašine) koje se nalaze na različitim lokacijama Općine Ilijaš. Problematika suzbijanja rada ovih reznih jedinica je isticana u više navrata u posljednje tri godine. Obzirom da ovaj problem porevazilazi nadležnosti Kantonalne uprave za šumarstvo, isti se nastoji riješiti kroz koordinirano djelovanje sa MUP-a, Kantonalnim i općinskim inspekcijskim organima.

Provodene su permanentne akcije u sprečavanju ovih bespravnih radnji kontrolom u šumi „na panju“, kontrolom stovarišta u šumi i na pilanama, te kontrolom prometa šumskih drvnih sortimenata. Ove aktivnosti provodene su samostalno, kao i u koordinaciji sa pripadnicima MUP-a Kantona Sarajevo i ovlaštenim licima za ove poslove K.J.P. „Sarajevo šume“ d.o.o. Sarajevo.

Provodenjem ovih poslova postignuti su dobri rezultati posebno na izuzimanju i zapljeni drvne mase. I pored svih preduzetih mjera od strane Kantonalne uprave za šumarstvo i K.J.P. „Sarajevo- šume“ ovaj problem je i dalje prisutan na terenu, što se može posmatrati kao rezultat teške ekonomске situacije stanovništva u ruralnim područjima te nedovoljnog angažovanja nadležnih organa (Inspeksijski organi na svim nivoima i MUP-a).

4. Zaštita privatnih šuma od požara

U okviru svojih nadležnosti Kantonalna uprava za šumarstvo je vršila permanentne aktivnosti na preventivnim metodama zaštite šuma od požara. U izvještajnom periodu su registrovan 2 šumski požara u privatnim šumama i šumskom zemljištu na ukupnoj površini od 4,80 ha. Požari su se desili na području općina Ilijaš i Iličići.

5. Pošumljavanje privatnih parcela

U cilju povećanja površine pod šumama, a u skladu sa godišnjim Operativnim planom za 2009.godinu Kantonalna uprava za šumarstvo izvršila je dodjelu šumskih sadnica za pošumljavanje parcela u privatnom vlasništvu. Raspodjeljeno je 17.050 komada sadnica četinara i 3.950 komada sadnica lišćara, što čini ukupno 21.000 komada sadnica smrče, bjelog bora, crnog bora, hrasta, javora, jasena i pitomog kestena. Sadnice su distribuirane na teritoriji općina Ilijaš , Hadžići, Trnovo i Vogošća tako da trinaest vlasnika šuma na svojim posjedima pošumilo površinu od 11,13 ha. Ovim je nastavljen kontinuitet dodjele sadnica i pošumljavanja privatnih parcela kao i u 2004, 2005, 2006, 2007. 2008. godini. Zaključno sa 2009. godinom ukupno je dodjeljeno 221.573 komada sadnica za 162 vlasnika parcela a pošumljena je površina u iznosu od 91,63ha.

6. Zamjena šuma i šumskog zemljišta

Od stručnih poslova Kantonalna uprava za šumarstvo daje stručna mišljenja za zamjenu šuma i šumskog zemljišta u skladu sa Zakonom o šumama i Pravilnikom o procedurama i vremenskim ograničenjima za prodaju šume, pravu prvenstva kupovine i uvjetima za zamjenu šume.

Zahtjev za zamjenu šuma i šumskog zemljišta se podnosi Ministarstvu privrede, koji se prosljeđuje komisiji u „Sarajevo- šume“ za mišljenje. Po dostavljenom mišljenju od strane „Sarajevo- šume“, mišljenje daju i Federalna i Kantonalna uprava za šumarstvo, a Federalno ministarstvo poljoprivrede,vodoprivrede i šumarstva daje konačnu Saglasnost za zamjenu šumama i šumskog zemljišta i istu dostavlja Ministarstvu

privrede. Po dostavljenoj Saglasnosti potpisuje se ugovor o zamjeni šuma i šumskog zemljišta između „Sarajevo – šuma“ i podnosioca zahtjeva.

U toku 2009. godine zaprimljeno je 7 zahtjeva, od toga je za 4 dano pozitivno mišljenje a za 3 negativno mišljenje, koja su zatim upućena Fedrealnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva radi davanja saglasnosti na predmetna mišljenja..

7. Sufinansiranje i finansiranje projekata apliciranih od K.J.P. „Sarajevo Šume“ iz oblasti šumsko- uzgonih radova i radova na zaštiti šuma

U Kantonalnoj upravi za šumarstvo vođene su aktivnosti na realizaciji planiranih zadataka koje su utvrđene Programom rada Ministarstva privrede, kao i organizovanje poslova u skladu sa Zakonom o šumama („Službene novine Federacije BiH“, br: 20/02,29/03 i 37/04) i drugim zakonskim i podzakonskim aktima iz ove oblasti. Jedna od glavnih aktivnosti Kantonalne uprave za šumarstvo je, pored poslova gospodarenja šumama u privatnom vlasništu, te nadzora nad gospodarenja šumama u državnom vlasništvu i finansijska podrška projekata apliciranih od strane K.J.P. „Sarajevo Šume“d.o.o. Sarajevo kao i praćenje njihove realizacije.

Aneksiran je 1 projekat K.J.P. „Sarajevo-sume“ d.o.o. Sarajevo , kao i 3 projekta Šumarskog Fakulteta.

U toku 2009. godine podržana su 32 projekta te je njihova realizacija okončana do kraja godine. Predmetni projekti navedeni su i u tabelarnom pregledu, a odnose se na slijedeće oblasti:

gradnja i sanacija šumskih puteva	5 projekata,
– ograđivanje šumskih kultura	1 projekat,
– čišćenje i popunjavanje kultura	3 projekta,
– prorede	5 projekata,
čišćenje šumskih kultura od nepoželjne vegetacije	7 projekata,
pošumljavanje	1 projekat,
popunjavanje šumskih kultura	5 projekata,
naučno-istraživački radovi	4 projekta,
čuvanje i zaštita šuma	1 projekat
UKUPNO:	32 projekat

- Sanacijom i gradnjom protivpožarnih puteva u ukupnoj dužini od 11 960,00 m, koji većinom prolaze kroz kulture četinara, omogućit će se blagovremeno i efikasno djelovanje u zaštiti šuma od požara, što do sada nije bio slučaj, jer su uglavnom bili zapušteni i neprohodni uslijed ratnog perioda i nedostatka finansijskih sredstava. Na ovaj način su također sanirani i oni putevi koji su od značaja za lokalno seosko stanovništvo i druge subjekte.

- Površine koje se ograju su većinom novoformirane kulture gdje je izvršena sadnja četinara različitim provenijencija. Obzirom na njihov značaj, odlučeno je da se pristupi ograđivanju, s ciljem njihove fizičke zaštite od domaće stoke, divljači i nesavjesnih građana. Da bi ograda ispunila svoju primarnu namjenu, a da ne narušava

prirodni ambijent okoliša, ista je izrađena od drvenih stubova i četiri horizontalna reda bodljikave žice. Ukupna dužina ograđene kulture je lokacije iznosi 2 400,00 m.

- Površine na kojima su se provodili radovi čišćenja i popunjavanja su uglavnom pošumljavane u predhodne 2-3 godine sadnicama smrče, bijelog i crnog bora, koje sada dostižu visinu od od 35-60 cm, dok je liščarski nadrast dostigao visinu i do 2,50 m. Obzirom da uspjeh pošumljavanja mlađih sadnica nije bio na svim lokalitetima zadovoljavajući, izvršeno je uklanjanje prizemnog sloja koji bi omotao normalno izvođenje radova na popunjavanju, a kasnije i normalan rast i razvoj sadnica. Čišćenje je obavljeno na površini od 20,27 ha a popunjavanje je obavljeno na reduciranoj površini od 17,88 ha, tako da je ukupno zasađeno 44.713 sadnicama smrče i bijelog bora, s ciljem formiranja dvoslojne sastojine. U godinama poslije sadnje provodiće se redovne mjere čišćenja i okopavanja sadnica u cilju formiranja stabilne i zdrave sastojine koja će imati pozitivan uticaj na prirodnu ravnotežu i okoliš.

- Periodično proređivanje od nepoželjne vegetacije i prevelikog sklopa kulture obavljeno je u 5 odjela, 9 odsjeka na ukupnoj površini od 135,9235 ha. Efekti od proređivanja se očekuju u narednom periodu i oni bi se ogledali u formiranju zdravih i kvalitetnih visokoekonomskih šumskih kultura.

- Čišćenje šumskih kultura od nepoželjne vegetacije je vrlo značajna aktivnost, obzirom da je ove radove potrebno kontinuirano provoditi u cilju omogućavanja normalnog rasta i razvoja novoformiranih šumskih kultura. Ukoliko se ovi radovi ne bi provodili, nepoželjna vegetacija i korovske vrste bi zagušile mlade sadnice koje bi se vremenom uglavnom osušile i prestale sa rastom. Shodno tome, provedeno je čišćenje šumskih kultura na površini od 65,57 ha.

- Izvršena je priprema terena za pošumljavanje i pošumljavanje na površini od 5,89 ha. Navedenu površinu je dijelom činila niska izdanačka šuma na dobrom staništu, te se pošumljavanjem nastoji spriječiti dalje obešumljavanje šumskih zemljišta. Ukupno je izvršena sadnja 14.725 smrče i bijelog bora. Osnovni cilj ovih aktivnosti je obogaćivanje šumskog fonda i stvaranje uslova za formiranje kvalitetnih mješovitih sastojina i visokoekonomskih šuma.

- Kolaudacijom je utvrđeno nužno sprovođenje uzgojno zaštitne-mjere popunjavanja kultura i obavljeno je u 5 odjela, 10 odsjeka na površini od 62,74 ha kojom prilikom je zasađeno 138 141 komad sadnica smrče, b. bora, jasena i favora.

- Iz oblasti naučno-istraživačkog rada sufinansirana su tri projekta koji su prenešeni iz 2008. godine i jedan iz 2009.godine. Radi se o značajnim projektima iz raznih oblasti šumarske nauke, koji su aplicirani od strane Šumarskog fakulteta Univerzitata u Sarajevu.

IV Kapitalni projekti

U 2009. godini nije bilo finansiranja kapitalnih projekata.

V Ocjena stanja i postignutih rezultata

U prethodnom periodu Kantonalna uprava za šumarstvo obavljala je aktivnosti u skladu sa Zakon o šumama FBiH. Kantonalna uprava za šumarstvo izvršavala je sve poslove iz domena gospodarenja privatnim šumama. Kao posebno značajan aspekt djelovanja u prethodnom periodu istakli bismo podršku projekata iz oblasti šumarstva, sa naglašenim osvrtom na projekte iz domena zaštite šuma, šumske-uzgojnih radova, pošumljavanja, njega kultura, ekologije i naučno-istraživačkih radova.

VI Programska orientacija

Kantonalna uprava za šumarstvo kako je već navedeno obavlja stručne poslove u pogledu gospodarenja privatnim šumama. U cilju poduzimanja mjera zaštite šuma u privatnom vlastništvu prijedlog je da se uspostavi čvršća saradnja sa čuvarima šuma K.J.P. "Sarajevo šume" radi poduzimanja zajedničkih akcija po ovim pitanjima. Poseban aspekt aktivnosti treba da bude zajednička i efikasnija saradnja na zaštiti šuma od bespravnih sjeća i zaštiti šuma od požara. Ovo navodimo iz razloga što Kantonalna uprava za šumarstvo još nije preuzeila poslove čuvanja i zaštite šuma u skladu sa Zakonom o šumama.

U narednom periodu potrebno je poduzimati intezivne aktivnosti svih relevantnih institucija, pravnih subjekata i ustanova na adekvatnoj koordinaciji u cilju optimalne zaštite državnih i privatnih šuma Kantona Sarajevo.

U skladu sa odredbama Uredbabe o šumama FBiH, Kantonalna uprava za šumarstvo će u narednom periodu sve svoje aktivnosti usmjeriti na realizaciju programskih ciljeva optimalnog modela upravljanja i gospodarenja šumskim resursima Kantona Sarajevo.

S A D R Ž A J

I Uvod.....	2
II Normativni dio	2
III Tematski dio.....	2
Potpisivanje ugovora o prenosu poslova gospodarenja državnim šumama i šumskim zemljištem.....	2
2. Doznaka i sječa stabala u privatnim šumama.....	3
Zaštita privatnih šuma od bespravnih sječa i bespravnog prisvajanja drveta.....	3
4. Zaštita privatnih šuma od požara.....	4
5. Pošumljavanje privatnih parcela.....	4
6. Zamjena šuma i šumskog zemljišta.....	4
7. Sufinansiranje i finansiranje projekata apliciranih od K.J.P. „Sarajevo	5
Šume“ iz oblasti šumsko- uzgonih radova i radova na zaštiti šuma.....	5
IV Kapitalni projekti	6
V Ocjena stanja i postignutih rezultata.....	7
VI Programska orijentacija.....	7